

CHUYỂN ĐỔI SỐ TRONG HOẠT ĐỘNG XUẤT BẢN SÁCH LÝ LUẬN, CHÍNH TRỊ, GÓP PHẦN LAN TỎA MẠNH MẼ TƯ TƯỞNG, ĐƯỜNG LỐI CỦA ĐẢNG TRONG KỶ NGUYÊN SỐ

PGS.TS. VŨ TRỌNG LÂM*

Tóm tắt: Trong bối cảnh mới hiện nay, việc đẩy mạnh chuyển đổi số trong các ngành, lĩnh vực của đời sống xã hội đã trở thành yêu cầu tất yếu, trong đó có hoạt động xuất bản. Là cơ quan xuất bản lý luận, chính trị hàng đầu của Đảng và Nhà nước, đơn vị nòng cốt của ngành xuất bản, trong thời gian qua, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật đã nỗ lực tiên phong và đạt được nhiều kết quả tích cực trong chuyển đổi số hoạt động xuất bản sách lý luận, chính trị, góp phần đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác xuất bản, phát hành và nghiên cứu, học tập sách lý luận, chính trị; phục vụ đắc lực công tác tuyên truyền tư tưởng, đường lối của Đảng trong kỷ nguyên số.

Từ khóa: chuyển đổi số; hoạt động xuất bản sách lý luận, chính trị; tư tưởng, đường lối của Đảng

Ngày nhận: 04/7/2025

Ngày phản biện: 12/7/2025

Ngày duyệt đăng: 05/8/2025

1. Tính tất yếu khách quan và ý nghĩa của chuyển đổi số trong hoạt động xuất bản sách lý luận, chính trị

Trong lịch sử cách mạng Việt Nam, công tác xuất bản sách lý luận, chính trị luôn giữ vai trò đặc biệt quan trọng trên mặt trận tư tưởng - văn hóa của Đảng; là công cụ sắc bén để lên án chủ nghĩa thực dân, đế quốc; truyền bá

chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, khơi dậy tinh thần yêu nước, động viên toàn dân tham gia sự nghiệp cách mạng, đấu tranh giải phóng dân tộc, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Trong bối cảnh hiện nay, trước yêu cầu mới của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, cần phải đổi mới mạnh mẽ hoạt động xuất bản sách lý luận, chính trị, ứng dụng các thành tựu khoa học, công nghệ, nhất là công nghệ số, để đưa chủ trương, đường lối của Đảng đến với mọi cán bộ, đảng viên và nhân dân một cách thuận lợi nhất.

* Giám đốc - Tổng Biên tập Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật.

Khi được truyền tải kịp thời, đúng đắn, hấp dẫn và gần gũi, sách lý luận, chính trị sẽ trở thành cảm nang thiết thực, bồi dưỡng niềm tin chính trị, nâng cao bản lĩnh, trí tuệ và năng lực hành động của cán bộ, đảng viên; đồng thời định hướng dư luận xã hội, củng cố sự đồng thuận, tăng cường khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

Đặc biệt, cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư và sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ số, trí tuệ nhân tạo (AI), internet và truyền thông đa nền tảng đang tạo ra những thay đổi to lớn, tác động trực tiếp đến mọi lĩnh vực của đời sống xã hội, trong đó có hoạt động xuất bản. Nếu như trước đây, sách giấy là phương tiện duy nhất để truyền bá tri thức, thì ngày nay, tri thức có thể được lan tỏa nhanh chóng và rộng rãi thông qua sách điện tử, sách nói, sách đa phương tiện, các ứng dụng đọc trực tuyến trên thiết bị di động, mạng xã hội. Điều này tạo cơ hội lớn để các ấn phẩm lý luận, chính trị đến được với đông đảo bạn đọc trong nước và ngoài nước, vượt qua mọi rào cản về không gian và thời gian. Song, đi liền với đó là những thách thức mới, như sự cạnh tranh gay gắt với các nguồn thông tin phi chính thống, vấn đề bản quyền, an ninh mạng và nhất là yêu cầu bảo đảm tính khoa học, tính chính trị, tính chuẩn xác của sách lý luận, chính trị.

Là đơn vị sự nghiệp của Trung ương Đảng, cơ quan xuất bản lý luận, chính trị của Đảng và Nhà nước, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật xác định, đổi mới và chuyển đổi số trong hoạt động xuất bản sách lý luận,

chính trị là xu thế tất yếu, là nhiệm vụ chính trị trọng tâm, nhằm cung cấp tri thức lý luận, chính trị, tuyên truyền sâu rộng đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, nâng cao trình độ và nhận thức chính trị cho cán bộ, đảng viên và nhân dân, đẩy mạnh phát triển kinh tế - xã hội, giữ vững quốc phòng - an ninh, tích cực hội nhập quốc tế, khẳng định vị thế và uy tín quốc tế của đất nước trong khu vực và trên thế giới. Trong những năm qua, Nhà xuất bản đã chủ động triển khai nhiều giải pháp đồng bộ phát triển sách điện tử, như xây dựng nền tảng sách điện tử Stbook.vn, Thuviencoso.vn, Sachquocgia.vn; số hóa kho sách lý luận, chính trị, hình thành các tủ sách điện tử chuyên đề... Những nỗ lực này đã góp phần quan trọng đưa hàng nghìn đầu sách lý luận, chính trị điện tử đến với bạn đọc trên khắp mọi miền đất nước, trong đó có hàng chục nghìn tài khoản của cán bộ, đảng viên ở cơ sở, vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo; đồng thời lan tỏa rộng rãi tới bạn bè quốc tế.

Dự thảo các Văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng khẳng định: “Thúc đẩy đột phá về khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số phục vụ, kiến tạo phát triển”¹. Đẩy mạnh ứng dụng khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số trong hoạt động xuất bản sách lý luận, chính trị chính là sự cụ thể hóa tinh thần đó, góp phần xây dựng Đảng về chính trị, tư tưởng, đạo đức, tổ chức và cán bộ; đồng thời cung cấp cơ sở lý luận và thực tiễn để hoạch định đường lối, chủ trương, chính sách phát triển đất nước.

2. Thực trạng chuyển đổi số trong hoạt động xuất bản sách lý luận, chính trị của Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật

2.1. Một số kết quả đạt được

Trong giai đoạn 2020 - 2025, dưới sự lãnh đạo của Đảng, sự chỉ đạo trực tiếp và thường xuyên của Ban Bí thư và Đảng ủy các cơ quan Đảng Trung ương, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật đã đạt được nhiều kết quả quan trọng trong công tác xuất bản sách lý luận, chính trị, đặc biệt là trong chuyển đổi số, góp phần trực tiếp vào công tác tư tưởng, lý luận của Đảng. Có thể khái quát trên một số phương diện cơ bản sau:

Thứ nhất, nâng cao số lượng và chất lượng xuất bản phẩm lý luận, chính trị, đáp ứng yêu cầu tuyên truyền, nghiên cứu, học tập của toàn Đảng và toàn xã hội.

Trong giai đoạn 2020 - 2025, Nhà xuất bản đã tổ chức biên tập, xuất bản hơn 2.300 đầu sách giấy với gần 28 triệu bản in, hơn 1.000 đầu sách điện tử. Các cuốn sách của Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật đa dạng về thể loại, phong phú về nội dung, bảo đảm chất lượng khoa học và quan điểm chính trị, góp phần tích lũy và truyền bá các giá trị tinh thần, nâng cao dân trí, phát triển văn hóa, xây dựng nền tảng tư tưởng, thế giới quan, nhân sinh quan cách mạng và khoa học của xã hội; xây dựng đạo đức, lối sống và phát triển toàn diện nhân cách con người Việt Nam, khẳng định và phát huy các giá trị văn hóa dân tộc, đồng thời mở rộng giao lưu văn hóa, tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại; đào tạo nhân lực, bồi dưỡng nhân tài, hình thành xã hội học tập. Đồng thời, các cuốn sách của Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật thể hiện quan điểm chính thống của Đảng,

góp phần làm rõ các vấn đề lý luận và thực tiễn về công cuộc xây dựng, phát triển đất nước theo con đường xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam, thể hiện sự lãnh đạo, chỉ đạo toàn diện của Đảng về đường lối xây dựng đất nước cũng như đối với các lĩnh vực, các ngành, các cấp; định hướng các nhiệm vụ trọng yếu nhằm xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, hiện thực hóa mục tiêu phát triển đất nước phồn vinh, văn minh, nhân dân có cuộc sống ấm no, hạnh phúc.

Nhiều cuốn sách của Nhà xuất bản là sự kết tinh trí tuệ của toàn Đảng và toàn dân trong sự nghiệp đấu tranh giành độc lập, tự do của dân tộc và công cuộc đổi mới đất nước, thể hiện tầm cao tư duy lý luận về những vấn đề chiến lược của đất nước, vừa phản ánh sinh động thực tiễn phong phú đang diễn ra, tạo sức lan tỏa mạnh mẽ trong cán bộ, đảng viên và quần chúng nhân dân; trở thành cảm nang cho cán bộ, đảng viên trong các ngành, lĩnh vực và tạo thành các đợt sinh hoạt chính trị rộng lớn trong cả nước.

Thứ hai, tiên phong trong lĩnh vực xuất bản điện tử, số hóa sách lý luận, chính trị, xây dựng nền tảng công nghệ phục vụ công tác tư tưởng, lý luận.

Nhà xuất bản đã chủ động xây dựng và vận hành nền tảng Stbook.vn - hệ thống phát hành sách lý luận, chính trị điện tử chính thống đầu tiên ở Việt Nam. Tính đến cuối năm 2024, đã có hơn 10.000 đầu sách được số hóa và đưa lên nền tảng điện tử, phục vụ đông đảo bạn đọc trong nước và ngoài nước. Việc số hóa sách không chỉ giúp bảo tồn, lưu trữ lâu dài các giá trị tri thức lý luận, chính trị, mà còn mở rộng khả năng tiếp cận của công chúng, nhất là đội ngũ cán bộ, đảng viên, thế hệ trẻ.

Song song với đó, Nhà xuất bản đã triển khai xây dựng thư viện điện tử, phát triển nhiều tủ sách điện tử chuyên đề như: *Tủ sách điện tử bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, Tủ sách điện tử Chủ tịch Hồ Chí Minh, Tủ sách điện tử học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, Tủ sách điện tử chi bộ, Tủ sách điện tử Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng...* và trao tặng 55 cơ quan, đơn vị, địa phương với gần 8.000 tài khoản. Việc xây dựng các tủ sách điện tử phục vụ bạn đọc miễn phí đã góp phần tăng cường cung cấp tri thức, thông tin, giúp cán bộ, đảng viên, nhân dân, bạn bè quốc tế hiểu rõ hơn về chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, về đất nước và con người Việt Nam, định hướng phát triển và những thành tựu to lớn của đất nước sau gần 40 năm đổi mới.

Thứ ba, chú trọng mở rộng đối tượng phục vụ, bảo đảm tính bao trùm trong phổ biến lý luận, chính trị, nhất là tới vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo và thế hệ trẻ.

Nhờ ứng dụng công nghệ số, cán bộ, đảng viên ở cơ sở, vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo đã được tiếp cận và tìm hiểu thuận tiện các ấn phẩm lý luận, chính trị. Đây là bước đột phá quan trọng, khắc phục những hạn chế về công tác phát hành, khó khăn về điều kiện địa lý, đồng thời nâng cao hiệu quả tuyên truyền, giáo dục chính trị ở những nơi có điều kiện khó khăn. Đặc biệt, việc phát triển các ấn phẩm điện tử, sách nói, sách đa phương tiện với giao diện thân thiện đã tạo điều kiện thuận lợi để thế hệ trẻ, nhất là học sinh, sinh viên, trí thức trẻ có thể tiếp cận thuận lợi với kho tàng tri thức lý luận, chính trị. Đây chính là nền tảng

quan trọng để bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, nâng cao bản lĩnh chính trị cho thế hệ trẻ.

Thứ tư, góp phần quan trọng bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới.

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ số, không gian mạng vừa là môi trường lan tỏa nhanh chóng tri thức chính thống, vừa là nơi tiềm ẩn nhiều nguy cơ từ các luồng thông tin sai trái, xấu, độc, xuyên tạc, chống phá nền tảng tư tưởng của Đảng. Trước thách thức đó, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật đã kịp thời tổ chức biên soạn, xuất bản và phát hành các ấn phẩm lý luận, chính trị cả ở dạng sách giấy và sách điện tử, sách nói, sách đa phương tiện. Qua đó, hình thành một “hệ sinh thái” tri thức chính thống, đa dạng về loại hình, phong phú về nội dung, vừa bám sát định hướng chính trị, tư tưởng, vừa đáp ứng nhu cầu tiếp nhận ngày càng hiện đại của xã hội. Đây chính là “đôi trọng” có sức thuyết phục mạnh mẽ trước sự xâm nhập ngày càng phức tạp của các thông tin xuyên tạc, phiến diện trên không gian mạng.

Hàng năm, Nhà xuất bản đã xuất bản hàng trăm đầu sách lý luận, chính trị, trong đó có nhiều công trình nghiên cứu chuyên sâu về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, về đường lối, chủ trương, chính sách lớn của Đảng và Nhà nước. Những ấn phẩm này không chỉ cung cấp cơ sở lý luận và thực tiễn quan trọng phục vụ quá trình hoạch định và triển khai chính sách phát triển đất nước, mà còn là tài liệu tin cậy giúp cán bộ, đảng viên và nhân dân nhận diện, đấu tranh phản bác các quan điểm, luận điệu sai trái, thù địch.

Nhờ đó, hoạt động xuất bản sách lý luận, chính trị không chỉ dừng lại ở nhiệm vụ tuyên truyền, giáo dục, mà đã trở thành “lá chắn tư tưởng” sắc bén, góp phần khẳng định vai trò tiên phong của Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật trong công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, củng cố niềm tin chính trị, khơi dậy khát vọng phát triển đất nước của toàn xã hội.

Thứ năm, tăng cường hợp tác, quảng bá sách lý luận, chính trị ra thế giới.

Trong bối cảnh hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng, hoạt động xuất bản sách lý luận, chính trị không chỉ phục vụ nhu cầu trong nước, mà còn có vai trò quan trọng trong việc quảng bá hình ảnh đất nước, con người và đường lối phát triển của Việt Nam ra thế giới. Nhận thức rõ điều đó, trong thời gian qua, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật đã chủ động mở rộng hợp tác với nhiều đối tác quốc tế, các nhà xuất bản tại nhiều quốc gia. Nhiều cuốn sách được dịch và phát hành tại các nước nói tiếng Anh, Pháp, Tây Ban Nha, Ả-rập, Trung Quốc, Lào, Nga... và giới thiệu tại các hội chợ sách quốc tế. Các ấn phẩm này không chỉ giúp bạn bè quốc tế hiểu rõ hơn về lịch sử, văn hóa và đường lối phát triển của Việt Nam, mà còn góp phần khẳng định những giá trị tiến bộ, nhân văn của chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh. Qua đó, quảng bá và lan tỏa rộng rãi hình ảnh đất nước Việt Nam yêu chuộng hòa bình, kiên định con đường độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội, tích cực đóng góp vào việc thúc đẩy hòa bình, hợp tác và phát triển ở khu vực và trên thế giới.

2.2. Một số khó khăn, hạn chế

Bên cạnh những kết quả đạt được, thực tiễn chuyển đổi số trong hoạt động xuất bản sách lý luận, chính trị của Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật cũng phải đối mặt với không ít khó khăn, thách thức khách quan và chủ quan:

Thứ nhất, nguồn lực đầu tư cho hạ tầng công nghệ và số hóa còn hạn chế. Nhiệm vụ quan trọng của sách lý luận, chính trị là cung cấp tri thức, nâng cao dân trí, tuyên truyền sâu rộng chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, đấu tranh hiệu quả với các quan điểm sai trái, thù địch, nâng cao trình độ và nhận thức chính trị cho cán bộ, đảng viên và nhân dân. Sách lý luận, chính trị không đặt nặng tính thương mại, chạy theo lợi nhuận, nên việc huy động nguồn vốn xã hội hóa còn khó khăn. Trong khi đó, để xây dựng và duy trì hạ tầng số hiện đại (từ máy chủ, phần mềm quản trị, cơ sở dữ liệu cho tới nền tảng phát hành trực tuyến) cần một khoản đầu tư lớn và thường xuyên. Nếu thiếu nguồn lực, tiến độ số hóa và nâng cấp công nghệ sẽ chậm lại, không theo kịp yêu cầu ngày càng cao của cán bộ, đảng viên và nhân dân cũng như độc giả ngoài nước.

Thứ hai, chất lượng nguồn nhân lực cho chuyển đổi số chưa đồng đều. Một bộ phận cán bộ, biên tập viên còn hạn chế về trình độ công nghệ thông tin, chưa thành thạo việc sử dụng các công cụ hiện đại, dẫn đến xuất bản phẩm số chưa khai thác được hết tiềm năng của công nghệ hiện đại, như: trí tuệ nhân tạo (AI), dữ liệu lớn (Big Data), công nghệ thực tế ảo (VR) hay các nền tảng học tập trực tuyến tương tác. Điều đó khiến việc truyền tải

nội dung lý luận, chính trị thiếu sinh động, hấp dẫn, chưa tạo được sức hút mạnh mẽ đối với công chúng, nhất là những người trẻ vốn đã quen tiếp cận tri thức thông qua các phương tiện truyền thông xã hội và các nền tảng số.

Thứ ba, vấn đề bản quyền, an ninh mạng đang đặt ra nhiều thách thức. Thực tế cho thấy đã có trường hợp tài liệu bị sao chép, phát tán trái phép, thậm chí bị cắt xén, chỉnh sửa nội dung rồi đưa lên mạng xã hội, gây nhiễu loạn thông tin, ảnh hưởng đến uy tín của Nhà xuất bản và làm giảm niềm tin của người đọc. Trong khi đó, cơ chế quản lý bản quyền số, hệ thống pháp lý để bảo vệ tài sản trí tuệ trong môi trường số vẫn chưa thực sự đầy đủ, dẫn đến việc xử lý vi phạm còn lúng túng.

Thứ tư, các nền tảng số hiện có còn hạn chế về tính tiện ích và trải nghiệm người dùng. Một số ứng dụng đọc sách điện tử chưa tối ưu cho nhiều loại thiết bị, công cụ tìm kiếm chưa thật sự tiện lợi, giao diện chưa thân thiện. Điều này khiến việc tiếp cận tri thức lý luận, chính trị chưa thật sự hấp dẫn, chưa cạnh tranh được với những ứng dụng thương mại phổ biến trong đời sống số.

Thứ năm, hoạt động xuất bản số chưa gắn kết chặt chẽ với công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ và sinh hoạt chính trị trong Đảng. Nhiều tủ sách điện tử, thư viện số tuy đã hình thành, nhưng chưa được tích hợp đồng bộ với các chương trình đào tạo trực tuyến của các học viện, trường chính trị, hay với nội dung sinh hoạt chi bộ ở cơ sở. Điều này khiến tài nguyên số chưa được khai thác hết giá trị, hiệu quả lan tỏa còn hạn chế.

Những hạn chế nêu trên cho thấy, chuyển đổi số trong hoạt động xuất bản lý luận, chính trị không chỉ đơn thuần là thay đổi công nghệ hay phương tiện, mà đây là quá trình đổi mới toàn diện, đòi hỏi sự đầu tư đồng bộ về tầm nhìn, chiến lược, nguồn lực tài chính, hạ tầng công nghệ, đội ngũ cán bộ và cơ chế, chính sách. Nếu không sớm tháo gỡ những điểm nghẽn này, sẽ khó đạt được những bước đột phá mạnh mẽ, từ đó ảnh hưởng đến hiệu quả công tác tuyên truyền, giáo dục chính trị, tư tưởng trong bối cảnh mới.

3. Các giải pháp đẩy mạnh chuyển đổi số trong hoạt động xuất bản sách lý luận, chính trị của Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật

Để khắc phục những khó khăn, hạn chế, tiếp tục đẩy mạnh chuyển đổi số trong hoạt động xuất bản sách lý luận, chính trị, trong thời gian tới, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật tập trung triển khai đồng bộ một số nhóm giải pháp chủ yếu sau:

Một là, đầu tư hoàn thiện hạ tầng xuất bản số.

Hạ tầng công nghệ chính là nền tảng để thực hiện chuyển đổi số thành công trong hoạt động xuất bản sách lý luận, chính trị. Trong thời gian tới, tiếp tục ưu tiên nguồn lực để nâng cấp hệ thống máy chủ, phần mềm quản trị, kho dữ liệu điện tử và phát triển các nền tảng phát hành trực tuyến có tính liên thông, hiện đại. Chỉ khi có một cơ sở dữ liệu tập trung, hiện đại bảo đảm an toàn, bảo mật và bản quyền, mới có thể lan tỏa rộng rãi tri thức lý luận, chính trị đến với mọi cán bộ, đảng viên và nhân dân, không phân biệt không gian, thời gian hay điều kiện địa lý.

Việc xây dựng một hệ thống cơ sở dữ liệu điện tử tập trung, thông minh là yêu cầu cấp thiết hiện nay. Cơ sở dữ liệu sách lý luận, chính trị phải được phân loại khoa học, có công cụ tìm kiếm nhanh, khả năng tra cứu thông minh và hỗ trợ truy cập từ xa. Đồng thời, việc xây dựng kho cơ sở dữ liệu sách lý luận, chính trị bằng nhiều ngôn ngữ không chỉ phục vụ bạn đọc trong nước, mà còn nhằm quảng bá rộng rãi ra thế giới, góp phần nâng cao uy tín và vị thế của Đảng và Nhà nước ta trên trường quốc tế. Đây là một hướng đi chiến lược, thể hiện sự kết hợp chặt chẽ giữa nhiệm vụ chính trị trong nước với yêu cầu hội nhập quốc tế. Song song với đó, phát triển các ứng dụng đọc sách điện tử đa nền tảng, tương thích với nhiều thiết bị và hệ điều hành, với giao diện thân thiện, trải nghiệm tiện ích, cho phép bạn đọc ghi chú, đánh dấu, trích dẫn và chia sẻ nội dung phục vụ học tập, nghiên cứu ở mọi lúc, mọi nơi. Việc kết hợp giữa kho dữ liệu tập trung và các ứng dụng đa nền tảng sẽ tạo nên một hệ sinh thái số hoàn chỉnh, bảo đảm mọi đối tượng độc giả đều có thể tiếp cận dễ dàng với tri thức lý luận, chính trị.

Một trong những yêu cầu sống còn đối với xuất bản sách lý luận, chính trị là phải bảo đảm tính chính thống, chuẩn xác và an toàn của thông tin. Đặc biệt, trong môi trường số, đòi hỏi phải áp dụng các giải pháp kỹ thuật hiện đại để bảo mật dữ liệu, quản lý bản quyền chặt chẽ và phòng ngừa nguy cơ tấn công mạng. Nhà xuất bản cần triển khai hệ thống mã hóa, xác thực người dùng, quản lý quyền truy cập và cơ chế cảnh báo sớm các nguy cơ rủi ro. Đồng thời, phối hợp chặt chẽ

với các cơ quan chức năng để xử lý kịp thời các hành vi xâm phạm bản quyền, phát tán trái phép hoặc xuyên tạc nội dung tài liệu.

Hai là, đổi mới nội dung và hình thức xuất bản.

Bên cạnh sách in truyền thống, cần phát triển các định dạng hiện đại, sinh động như sách điện tử, sách nói, sách đa phương tiện, video, infographic, thậm chí là các bài giảng trực tuyến tương tác. Những hình thức này sẽ giúp tri thức lý luận, chính trị trở nên sinh động, trực quan, dễ hiểu, dễ tiếp thu, nhất là đối với thế hệ trẻ. Vấn đề cốt lõi là đổi mới cách thức thể hiện, truyền tải tri thức lý luận, chính trị bằng ngôn ngữ hiện đại, gần gũi, song vẫn bảo đảm tính chuẩn mực, khoa học và chính trị. Chỉ khi đó, các ấn phẩm lý luận, chính trị mới bảo đảm vừa hấp dẫn, vừa thuyết phục, vừa định hướng được dư luận xã hội.

Ba là, xây dựng đội ngũ cán bộ xuất bản “vừa hồng, vừa chuyên”.

Chuyển đổi số không thể thành công nếu thiếu đội ngũ cán bộ vừa vững vàng về bản lĩnh chính trị, vừa thành thạo công nghệ. Do đó, cần chú trọng đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ biên tập viên, kỹ thuật viên, cán bộ quản lý. Khuyến khích đội ngũ cán bộ chủ động học tập, cập nhật kiến thức mới về truyền thông đa phương tiện, trí tuệ nhân tạo và các công nghệ hỗ trợ xuất bản hiện đại. Việc xây dựng đội ngũ cán bộ “vừa hồng, vừa chuyên”, có khả năng sáng tạo và thích ứng nhanh với môi trường số đóng vai trò quyết định để Nhà xuất bản tiếp tục đổi mới và phát triển bền vững.

Bốn là, gắn kết chặt chẽ xuất bản điện tử, xuất bản số với nhiệm vụ bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

Xuất bản điện tử, xuất bản số không chỉ nhằm đưa sách đến với bạn đọc thuận tiện hơn, mà quan trọng hơn là phải trở thành “lá chắn mềm” trên không gian mạng, chủ động đưa các văn kiện, công trình nghiên cứu lý luận lên không gian mạng để “lấn át” thông tin xấu, độc, phản bác các quan điểm xuyên tạc, sai trái, thù địch.

4. Một số đề xuất, kiến nghị

Để nâng cao hiệu quả chuyển đổi số trong hoạt động xuất bản sách lý luận, chính trị, góp phần lan tỏa sâu rộng quan điểm, tư tưởng, chủ trương, đường lối của Đảng trong kỷ nguyên số, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật kiến nghị một số vấn đề trọng tâm sau:

Đối với Bộ Chính trị, Ban Bí thư:

Ngày 16/4/2020, Ban Bí thư ban hành Chỉ thị số 44-CT/TW về đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác xuất bản, phát hành và nghiên cứu, học tập sách lý luận, chính trị. Cần sơ kết 5 năm thực hiện Chỉ thị số 44-CT/TW, qua đó, trình Bộ Chính trị, Ban Bí thư xem xét ban hành nghị quyết hoặc chỉ thị về chuyển đổi số và đổi mới công tác xuất bản sách lý luận, chính trị. Đây là cơ sở chính trị quan trọng để khẳng định vị trí, vai trò của công tác xuất bản sách lý luận, chính trị trong kỷ nguyên mới; đồng thời tạo hành lang chỉ đạo thống nhất, xuyên suốt, để các cấp, các ngành có căn cứ cụ thể trong lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện. Khi đó, công tác đầu tư nguồn lực, đào tạo nhân lực, ứng dụng công nghệ mới sẽ được thực hiện đồng bộ và

hiệu quả hơn. Kinh nghiệm thực tiễn cho thấy, đầu tư cho xuất bản chính là đầu tư cho tương lai, cho nền tảng phát triển bền vững của quốc gia.

Đối với Quốc hội:

Hiện nay, Luật Xuất bản năm 2012 đang được các bộ, ngành liên quan trình Quốc hội sửa đổi, bổ sung để xây dựng những chính sách và cơ chế phù hợp để ngành xuất bản hoạt động có hiệu quả trong nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa. Đề nghị Quốc hội chỉ đạo hoàn thiện hệ thống pháp luật liên quan đến xuất bản điện tử, xuất bản số, dữ liệu số và bản quyền nhằm bảo vệ tài sản trí tuệ, khuyến khích đổi mới, sáng tạo trong xuất bản, phát hành sách lý luận, chính trị.

Đối với Chính phủ và các bộ, ngành liên quan:

Đề nghị Chính phủ ban hành các cơ chế, chính sách ưu tiên đầu tư cho hoạt động xuất bản sách lý luận, chính trị, nhất là về hạ tầng công nghệ, xây dựng cơ sở dữ liệu điện tử và bảo đảm an toàn thông tin, an ninh mạng. Bộ Khoa học và Công nghệ nghiên cứu, ban hành chính sách hỗ trợ kỹ thuật, công nghệ cho các nhà xuất bản trong quá trình phát triển nền tảng sách điện tử, sách số và thư viện số, đồng thời sớm hoàn thiện hành lang pháp lý về bản quyền số, bảo vệ tài sản trí tuệ trên môi trường mạng. Bộ Tài chính cần bố trí ngân sách ổn định, lâu dài để bảo đảm nguồn lực cho các dự án số hóa và ứng dụng công nghệ hiện đại vào xuất bản nói chung, xuất bản sách lý luận, chính trị nói riêng.

Đối với Đảng ủy các cơ quan Đảng Trung ương:

Đảng bộ các cơ quan Đảng Trung ương là nơi hội tụ đông đảo đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý, nghiên cứu lý luận, tham mưu chính sách chiến lược của Đảng và Nhà nước. Vì vậy, việc khai thác hiệu quả và lan tỏa rộng rãi các ấn phẩm sách lý luận, chính trị trong Đảng bộ có ý nghĩa đặc biệt quan trọng. Đảng ủy các cơ quan Đảng Trung ương cần tiếp tục chỉ đạo các cấp ủy trực thuộc đưa việc học tập, nghiên cứu tài liệu số, sách điện tử lý luận, chính trị trở thành nội dung thường xuyên trong sinh hoạt chi bộ, sinh hoạt chuyên đề. Đồng thời, tạo cơ chế để các cơ quan, đơn vị phản hồi, góp ý, đề xuất nhằm nâng cao chất lượng, tính thiết thực của các ấn phẩm số.

Những góp ý, phản hồi từ các cơ quan, đơn vị sẽ là nguồn tư liệu quý, giúp Nhà xuất bản điều chỉnh, hoàn thiện, nâng cao chất lượng các xuất bản phẩm, đáp ứng yêu cầu của công tác đảng và đời sống chính trị - xã hội.

Bên cạnh đó, Đảng bộ các cơ quan Đảng Trung ương cần khuyến khích, động viên cán bộ, đảng viên tích cực lan tỏa, quảng bá sản phẩm xuất bản số chính thống trên không gian mạng, từ đó góp phần hình thành “lá chắn mềm”, lấn át những thông tin, quan điểm sai trái, thù địch, đồng thời củng cố niềm tin của cán bộ, đảng viên và nhân dân vào đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước. ♦

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Dự thảo các Văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng (tài liệu sử dụng tại đại hội đảng bộ cấp xã, cấp tỉnh và tương đương)*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2025, tr. 50.